

FİNANSAL MUHASEBE I

STOKLAR

Mal Hareketlerinin Muhasebeleştirilmesi

DR. ERGÜN KAYA

Amaçlar:

- Stok kavramını tanımlayabilmek
- İşletme faaliyet türleri ile stok kalemlerini ilişkilendirebilmek
- Stok unsurlarını ve stok hesaplarını ayırt edebilmek
- Stok türleri ve mal hareketlerini sınıflandırabilmek
- Stok kayıt yöntemlerini açıklayabilmek
- Mal hareketlerini muhasebeleştirebilmek
- Stoklara ilişkin dönem sonu işlemlerini açıklayabilmek
- Stok değerlemesi ile ilgili konuları açıklayabilmek
- Mal hareketlerine ait hesapların kapatılmasını açıklayabilmek

STOKLAR

İşletmede satmak amacıyla tutulan mamul ve ticari mallar, üretim yapmak ve faaliyetleri yürütmekte kullanmak amacıyla edinilen ilk madde ve malzeme, yedek parça, enerji maddeleri ile her türlü tüketim malzemeleri, emanet mallar, hurdalar, atıklar, değeri düşen mallar, vb. **stok** kavramı içindedir.

STOK HESAPLARI

150 İLK MADDE VE MALZEME

151 YARIMAMULLER – ÜRETİM

152 MAMULLER

153 **TİCARİ MALLAR**

157 DİĞER STOKLAR

158 Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)

159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI

Mal Hareketleri

Önceki dönemden devir (dönem başı mevcudu)

- **Alışlar**
 - Alış giderleri
 - Alış iadesi
- Alış iskontosu
 - **Satışlar**
 - Satış giderleri
 - Satış iadesi
- Satış iskontosu
 - İade giderleri

Satılan malın maliyet devri

Mal Hareketlerini Kayıt Yöntemleri:

- **ARALIKLI ENVANTER YÖNTEMİ**
- **DEVAMLI ENVANTER YÖNTEMİ**

Mal Hareketleri Kayıt Yöntemleri

ARALIKLI ENVANTER YÖNTEMİ

TİCARİ MALLAR

+ | -

SATILAN TİCARİ MAL MALİYETİ

+ | -

→ **Dönem Sonunda**

Y.Y. SATIŞLAR

- | +

SAT. İADELER

+ | -

SAT. İSKONTO.

+ | -

PAZ.SAT.DAĞ.GİD.

+ | -

DEVAMLI ENVANTER YÖNTEMİ

TİCARİ MALLAR

+ | -

SATILAN TİCARİ MAL MALİYETİ

+ | -

→ **Dönem İçinde**

Y.Y. SATIŞLAR

- | +

SAT. İADELER

+ | -

SAT. İSKONTO.

+ | -

PAZ.SAT.DAĞ.GİD.

+ | -

Brüt Satış Kârı/Zararının hesaplanması

$$\text{STMM} = [(\text{DBMM} + \text{Alışlar} + \text{Alış Giderleri}) - (\text{Alış İadeleri} + \text{Alış İskontoları})] - \text{DSMM}$$

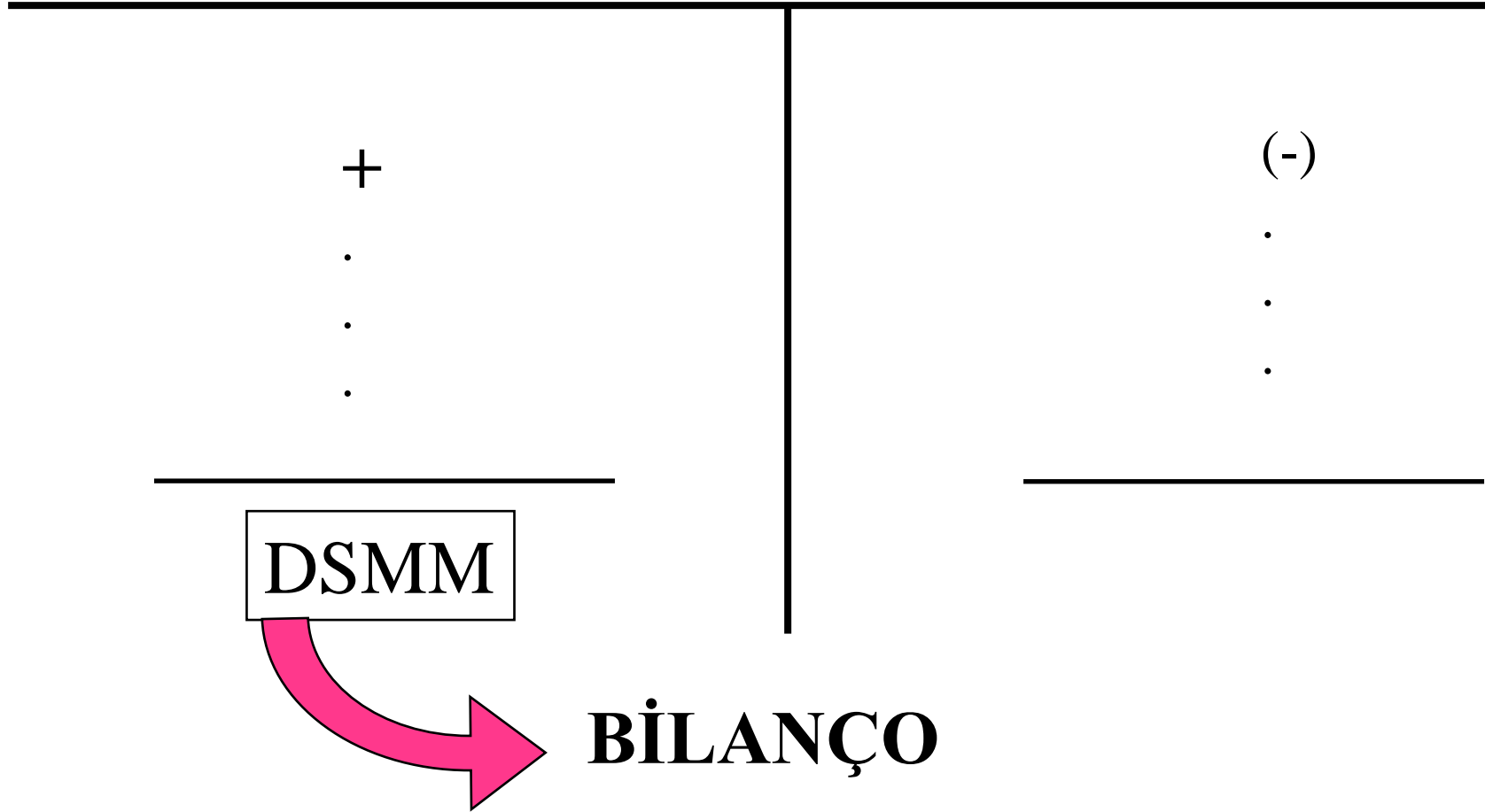
veya **STMM = Ticari Mallar – DSMM**

Brüt Satış Kârı/Zararı =

$$[\text{Brüt Satışlar} - (\text{Satıştan İade} + \text{Satış İskontosu})] - \text{Satılan Ticari Mallar Maliyeti}$$

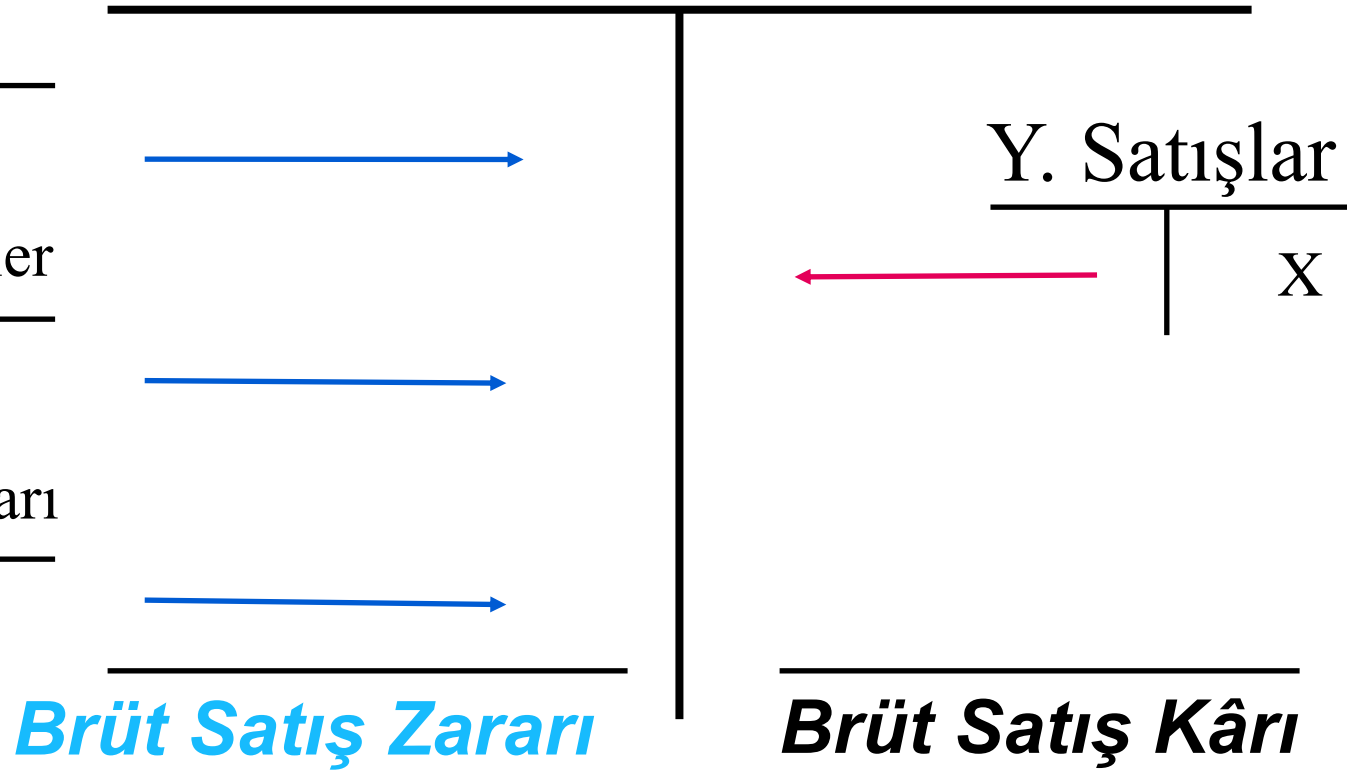
veya **Brüt Satış Kârı/Zararı = Net Satışlar – STMM**

TİCARİ MALLAR

Kâr veya Zarar Hs.

STMM	
X	
Satıştan İadeler	
X	
Satış İskontoları	
X	

GELİR TABLOSU

İNDİRİLECEK KDV

+

-

DEVREDEN KDV

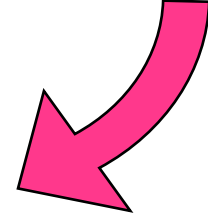
+

-

HESAPLANAN KDV

-

+

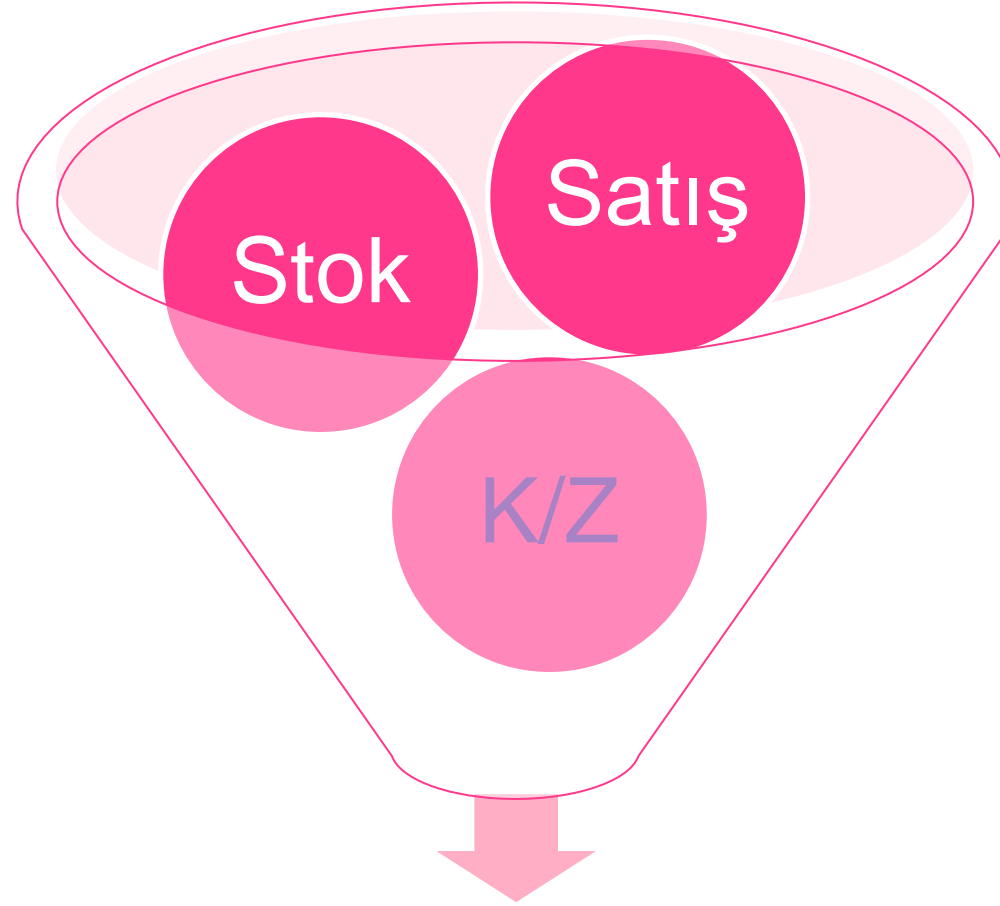

ÖDENECEK VERGİ/FON.

-

+

Stoklar/ Mal hareketleri

ÖRNEK SORULAR

1. Aşağıdakilerden hangisi bir stok hesabı **değildir**?

A. Mamuller

B. Yurtiçi satışlar

C. Ticari mallar

D. Diğer stoklar

E. İlk madde ve malzeme

2.

621 SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ HS.	XXX	
153 TİCARİ MALLAR HS.		XXX

Yukarıdaki yevmiye maddesi hangi işleme aittir?

- A. Mal satın alma**
- B. Satış iskontosu**
- C. Satıştan iade**
- D. Alış iskontosu**
- E. Satılan malın maliyet devri**

3. İşletmenin mal hareketlerine ilişkin bilgiler şöyledir:

Ticari Mallar: 1.400

Satıştan İadeler: 80

Satış İskontoları: 20

Yurtiçi Satışlar: 1.300

Dönem sonu mal mevcudu: 250

Bu bilgilere göre brüt satış kârı veya zararı kaç TL'dir?

A. 50.- kâr

B. 50.- zarar

C. 100.- kâr

D. 100.- zarar

E. 250.- kâr

4. Kredili satın alınan malların satıcıya iade edilmesi durumunda hangi hesap **alacak**landırılır?

- A. Satıcılar
- B. Alıcılar
- C. Satılan Ticari Mallar Maliyeti
- D. Ticari Mallar
- E. Satıştan İadeler

5. Aşağıdaki hesaplardan hangisi Dönem Kârı/ Zararı Hesabına devredilemez?

- A. Satılan Ticari Mallar Maliyeti**
- B. Ticari Mallar**
- C. Pazarlama Satış Dağıtım Giderleri**
- D. Satış İskontoları**
- E. Yurtiçi Satışlar**

6. İşletme daha önce 10.000 TL'si KDV 100.000 TL'si mal bedeli olarak, kredili satış yaptığı müşterinin isteği olan 15.000 TL'lık ıskontoyu kabul etmiştir. **Bu işlem için borçlandırılacak hesap nedir?**

A. Ticari Mallar

B. Yurtiçi Satışlar

C. Alıcılar

D. Kasa

E. Satış İskontoları

7. Mal hareketlerine ilişkin aşağıda verilen hesaplardan hangisi Dönem Kârı/Zararı hesabının alacak yanına devredilir?

A. Satıştan İadeler

B. Ticari Mallar

C. Yurtiçi Satışlar

D. Satış İskontoları

E. Satılan Ticari Mallar Maliyeti

8. İşletmenin mal hareketlerine ilişkin hesap kalanları şöyledir:

Ticari Mallar: 140.000

Satıştan İadeler: 8.000

Satış İskontoları: 2.000

Yurtiçi Satışlar: 160.000

Satılan ticari mal maliyeti: 120.000

Bu bilgilere göre stokta kalan malın maliyeti kaç TL'dir?

A. 10.000

B. 20.000

C. 40.000

D. 140.000

E. Belirlenemez